

ת"פ 41548/10/13 - מדינת ישראל נגד נאדר סלאמה, חביב סלאמה, מחמד סלאמה

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 41548-10-13 מדינת ישראל נ' סלאמה ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט אביטל חן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. נאדר סלאמה
2. חביב סלאמה
3. מחמד סלאמה

הנאשמים

גזר דין

אחריותם של הנאשמים נקבעה על יסוד הודאתם בכתב האישום המתוקן בעבירה של אימים. נאשם 1 הורשע בנוסף בעבירה שעניינה הפרעה לעובד ציבור.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 8/8/11 בשעה 17:20 לערך, בשכונת שיח ג'ארח בירושלים, עמד מר מאיר דודי, פקח בעיריית ירושלים (להלן: "מאיר") ליד רכב השייכים לנאשמים 1 ו-2 צילם את הרכב, וביקש מהפקחים מר ראובן אסרף וגב' חנית זזון (להלן: "הגב' זזון") לרשום דוח חניה לנאשמים 1 ו-2.

בתגובה, פנה הנאשם 1 אל מר מאיר, דחף אותו עם ידיו בחזהו, איים עליו וצעק עליו. נאשם 2 הצטרף לנאשם 1 ואיים על מאיר באומרו לו: "חכה אני אתפוס אותך ואזיין אותך"

שלושת הפקחים נכנסו לניידת וסגרו את דלתותיה ונאשם 2 שלף סכין יפנית (סעיף החיקוק בעניין זה נמחק אך העובדות לא שוננו), ואיים על הגב' זזון כי יחתוך אותה באם הפקחים לא יעזבו את המקום. נאשם 3 הרים אלה ואיים על הפקחים באומרו להם: "חכו, חכו, זה עוד כלום".

עם הגעתם של שוטרים למקום האירוע ומעצרו של נאשם 1, הביט נאשם 1 לעבר הגב' זזון ואיים עליה בתנועת יד, כאשר אצבעותיו מקובצות יחדיו והוא מזיז את ידו למעלה ולמטה.

טיעוני הצדדים לעונש

בטיעוניה לעונש מציינת התביעה את חומרת מעשיהם של הנאשמים ומידת הפגיעה בערכים המוגנים.

נוכח חוות דעת שירות המבחן לפיה הנאשמים אינם נוטלים אחריות מלאה על מעשיהם ונוכח היותם משולבים בעבודה בעסק משפחתי, מבקשת התביעה להרשיע את הנאשמים בדין ולהשית עליהם של"צ ומאסר מותנה.

מנגד, מציין הסניגור את אורח חייהם של הנאשמים, שהינם אחים, נשואים ובעלי משפחות המקיימים שגרה תקינה ושומרת חוק.

לדברי הסניגור, תרמו הפקחים את תרומתם לאירוע, בכך שעישנו באופן מופגן בסמוך למסעדה בה עבדו הנאשמים ונהגו באדישות לכך שמדובר בחודש הרמדאן בו נאסר העישון. לתמיכה בגרסה זו הוצגה תמונה מהאירוע בה לדבריו נראים הפקחים מעשנים.

בטיעונו לעונש התייחס הנאשם לנזק שעלול להיגרם בהרשעתם של הנאשמים: לענין נאשם 1 נטען כי הינו שף במקצועו וכי הרשעה פלילית עלולה למנוע בתעסוקתו. בענין נאשם 2, נטען כי הינו אמור להתקבל לעבודה בקונסוליה האיטלקית בתחום מכונאות הרכב וכי נאמר לו שתנאי מתנאי הקבלה הינו הצגת גיליון רישום פלילי נקי (הוצג מסמך לבית המשפט). ביחס לנאשם 3 נטען כי השלים לימודי צורפות בזהב וככל שיורשע יימנע ממנו מלעבוד כמרצה בתחום (הוצג אישור לבית המשפט).

דין וגזירת דין

מתחמי הענישה ההולמים

בהתאם להוראת סעיף 40 ב לחוק העונשין קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נעשית בהתאם לעקרון ההלימה, שהינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בעניינו, עסקינן במספר עבירות המהוות אירוע אחד ולכן ייקבע מתחם ענישה אחד, בהתאם להוראת סעיף 40 יג (א) לחוק העונשין.

עבירת האיומים - הנאשמים כולם

באשר לעבירת האיומים בה נקבעה אחריותם של הנאשמים הערך המוגן הוא הזכות לשלום הציבור וכן הזכות לשלוות נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט.

יפים לעניינינו הדברים שנקבעו ברע"פ 2038/04 לם נ' מד":

"האיום הוא, אפוא, ביטוי שהמשפט מטיל עליו מגבלות תוך פגיעה בחופש הביטוי וזאת, כדי להגן על ערכים אחרים ובהם שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט. האיום מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן, פעמים רבות, כרוך האיום גם בציפייה להתנהגות מסוימת מצד המאויים שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום".

במקרה שבפני מידת הפגיעה בערך המוגן הינה נמוכה ביחס לנאשמים 1 ו-3 ואילו ביחס לנאשם 2 מדובר בפגיעה משמעותית, שכן מדובר בדברי איום שנעשו תוך החזקת סכין ביד.

עבירת הפרעה לעובד ציבור במילוי תפקידו - הנאשם 1

בעבירה של הפרעה לעובד ציבור במילוי תפקידו, הערך המוגן הינו ההגנה על שלטון החוק, הסדר הציבורי וביטחון הציבור, ובכללו, המתלוננים.

על חומרת מעשי אלימות כלפי עובדי ציבור או שוטרים עמד לא אחת בית-המשפט העליון. כך למשל נפסק ברע"פ 2660/05 אונגרפלד נ' מדינת ישראל:

"עובד ציבור המותקף במילוי תפקידו, בין בגופו, ובין בכבודו כאדם יתקשה לאורך זמן למצות את יכולותיו בבצוע תפקידו. אם לא תינתן לו הגנה ראויה מפני התנכלות כזו, עלולים החשש והמורא מפני פגיעה אפשרית כזו להצר גם את צעדיהם של עובדי ציבור אחרים, ולפגוע פגיעה קשה בשירות הניתן על ידם לציבור".

ברע"פ 8704/08 סמי הייב ואחר נ' מדינת ישראל נפסק:

"מעשיהם של המערערים, שכללו איומים ותקיפה של שוטרים הממלאים תפקיד ציבורי על פי דין, הינם בבחינת התנהגות פלילית חמורה ושלוחת כל רסן אשר קוראת תיגר על אושיות שלטון החוק תוך התעלמות מופגנת מנורמות ההתנהגות הראויות שיש להקפיד עליהן".

וברע"פ 5579/10 קריה נ' מדינת ישראל נאמרו הדברים הבאים:

"יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית".

בחינת רמת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי מדובר בפגיעה משמעותית בערך המוגן, שכן הנאשם הפעיל אלימות על הפקח, דחף אותו בחזהו באמצעות ידיו, איים וצעק עליו.

בבחינת הנסיבות הקשורות ביצוע העבירות נתתי דעתי כי אין מדובר במעשה מתוכנן מראש אלא בהתלקחות המפגש בין הצדדים. כן נתתי דעתי לטענת הנאשמים בדבר תרומתם של המתלוננים להסלמת האירוע, למרות שאין אני סבור כי אדם המעשן או אוכל בעת שרעהו מצוי בצום יחשב כמי שמבקש להתגרות בו. רבים הם העובדים בעת צום בצוותא עם אחרים אשר אינם צמים, כאשר כל צד מכבד את רעהו והדברים הינם מעשה יום ביומו.

יצוין לעניין זה כי אחד מהנאשמים טען בחקירתו שאחד הפקחים הפריח עשן בפניו בהתרסה, אך דבר זה לא עלה בהודעות שני הנאשמים הנוספים.

הפקחים טענו מנגד כי אחד מהנאשמים עישן בעצמו במהלך האירוע.

מטבע הדברים אין אפשרות בהליך בו אנו מצויים לקבוע עובדות, אך לא ראיתי, גם בהנחה בה יתקבלו טענות הנאשמים, כי התנהגות הפקחים עלתה כדי הבערת חמתם של הנאשמים. אם סברו הנאשמים כי רישום הדוח היה בלתי צודק, היה עליהם לפנות לערכאות בעניין אותו דוח, או אף להתלונן נגד אותם פקחים, אך תחת זאת בחרו בהתנהגות בירונית ומאיימת.

בחינת הענישה הנוהגת מעלה כי בגין מקרים דומים, הוטלו על נאשמים עונשים החל מעונש מאסר מותנה ועד עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

בהתחשב בנסיבות המקרה שבפני, בערכים המוגנים ובמידת הפגיעה בהם, אני סבור כי מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם הינו בין מאסר מותנה למאסר בפועל למספר חודשים (רע"פ 642/14 יצקוב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 10/3/14); ת"פ 55830-12-11 מדינת ישראל נ' אבי אברג'ל (ניתן ביום 1/12/14); ת"פ מדינת ישראל נ' יותם כהן (ניתן ביום 25/11/14); ת"פ 38626-11-12 מדינת ישראל נ' סקרה (ניתן ביום 2/12/13); ת"פ 4306-10-08 מד"י נ' אסעד חמאדה)

גזירת העונש המתאים

בגזירת העונש המתאים, וכקבוע בסעיף 40 יא' לחוק, יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, עליהן ניתן ללמוד מטיעוני הצדדים ומתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינם.

בהתאם להלכה שנקבעה בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, הימנעות מהרשעה תיעשה בצמצום, בהצטבר שני גורמים: האחד, שסוג העבירה מאפשר "ויתור" על הרשעה, והשני, שיש בהרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

אין אני סבור כי המקרה שבפני מתאים בבסיסו להעדר הרשעה, שכן מדובר באירוע חמור הפוגע בסדרי השילטון והמשפט ומאיים, איום ממשי על אוכפי החוק באלימות פיזית. להשקפתי, חסד עשתה התביעה עם הנאשם שבפני ועם חבריו כאשר לא עתרה להשתת מאסר בפועל או לפחות בדרך של עבודות שירות, וכן לא עתרה להשתת קנס משמעותי.

משכך לא הגעתי כלל לשאלת הנזק אשר עלול להיגרם לכל אחד מו הנאשמים כתוצאה מן ההרשעה.

נפנה לבחון נסיבותיו האישיות של כל אחד מהנאשמים:

נאשם 1

נאשם 1, בן 27 שנה נשוי ואב לילד בן שנה מתגורר בשכונת ראס אל עמוד עם רעייתו ובנו ועובד כשף במסעדה בבעלות אביו.

שירות המבחן התרשם כי משפחת המוצא מנהלת אורח חיים נורמטיבי ומיחסים תקינים בין הנאשם לבין הוריו.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות, מתאר את עצמו כתלמיד מצטיין, ללא כל בעיות התנהגות ובעל יכולת לקיים קשרים חברתיים טובים.

לאחר לימודי התיכון למד הנאשם את מקצוע הטבחות בארץ ובאיטליה עד לקבלת תעודת שף.

להערכת שירות המבחן, לנאשם יכולות הסתגלות ויציבות מרשימות, הבאות לידי ביטוי בתחומי הלימודים והתעסוקה. צוין כי לנאשם רשת תמיכה משפחתית המספקת לו הגנה וביטחון ומסוגלת להציב לו גבולות ברורים לעתיד. כן צוין כי הנאשם בעל כוחות חיוביים לתפקוד וכישורים מקצועיים ותקשורתיים וכי הינו נעדר קווים עבריינים באישיותו.

הנאשם נעדר עבר פלילי, נטל אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה על התנהלותו. לדבריו, החל הויכוח עם המפקחים בעקבות דוח שנרשם על פי הטענה שלא בצדק ובהמשך, הסלים האירוע בשל התנהגות הפקחים שהיתה מתגרה ולא מכבדת.

בנסיבות הענין, אני מרשיע את הנאשם 1 ודן אותו לעונשים הבאים:

1. 250 שעות של"צ בהתאם לתכנית שתוגש על ידי שירות המבחן. ביצוע השל"צ יסתיים בתוך שנה.

2. 3 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים מהיום אם יעבור הנאשם משך תקופה זו עבירת איומים או עבירה של הפרעה לעובד ציבור.

נאשם 2

נאשם 2 בן 35 נשוי ואב לשניים, עובד במסעדה בבעלות אביו. מתאר קשר קרוב עם אחיו והוריו.

הנאשם 2 בניגוד לאחיו, לא השלים לימודים גבוהים וטרם התייצב מבחינה תעסוקתית, דבר הפוגע להערכת שירות המבחן בדימויו העצמי. במועד ביצוע העבירה היה בעל חנות לאביזרי רכב, אותה סגר בהמשך והשתלב במסעדה של אביו. כיום מביע רצון לשוב ולפתוח את החנות לאביזרי רכב על מנת להיות עצמאי ולהתנתק מהתלות הכלכלית באביו.

הנאשם 2, אשר עומד לדין לראשונה, נוטל אחריות על העבירה אם כי מצמצם מחומרת מעשיו. לדברי הנאשם 2, לא היה בכונתו לממש את דברי האיום שהשמיע וכי התנהגותו באה בתגובה להתנהגותם של הפקחים כלפיו וכלפי אחיו, אשר היתה לא מידתית. עם זאת, מביע הנאשם 2 צער וחרטה על התנהגותו.

שירות המבחן מציין בתסקיר כי על אף שהעבירה שעניינה החזקת סכין נמחקה מכתב האישום, הרי שעובדות כתב האישום מייחסות לנאשם 2 איום באמצעות סכין, דבר המוכחש על ידי הנאשם 2.

אף בעניינו של נאשם זה סבור אני כי עניינו אינו מתאים לסיום ללא הרשעה נוכח חומרת העבירה אותה ביצע.

בנסיבות העניין, אני מרשיע את הנאשם 2 ודן אותו לעונשים הבאים:

1. 200 שעות של"צ בהתאם לתכנית שתוגש על ידי שירות המבחן. ביצוע השל"צ יסתיים בתוך שנה.

2. 3 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים מהיום אם יעבור הנאשם משך תקופה זו עבירת איומים או עבירה של הפרעה לעובד ציבור.

נאשם 3:

הנאשם בן 31 שנה, נשוי ואב לשניים, מתגורר בראס אל עמוד עם רעייתו וילדיו.

הנאשם מתאר יחסים תקינים עם אחיו והוריו. להערכת שירות המבחן מתקשה הנאשם ליטול אחריות על חייו ולהתנהל כאדם עצמאי, וייתכן כי הדבר נובע, בין היתר מהדומיננטיות הרבה של אביו בחייו, ובקשיי הנפרדות של הנאשם מאביו.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד, עוסק בהוראת צורפות במכללה אותה ייסד אביו ועובד במסעדה שבבעלות האב.

זו הפעם הראשונה בה עומד הנאשם לדין. ביחס לעבירה בה נקבעה אחריותו התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה ליטול אחריות מלאה על העבירה וממעיט מחומרתה ומחלקו בעבירה. לצד זאת, סבור שירות המבחן כי ההליך הפלילי והחשש מהרשעה בפרט, מהווים גורמים מציבי גבול עבור הנאשם.

הנאשם מקיים אורח חיים תקין ועובד באופן סדיר לפרנסת בני משפחתו.

אף בעניינו של נאשם זה סבור אני כי עניינו אינו מתאים לסיום ללא הרשעה נוכח חומרת העבירה אותה ביצע.

לפיכך, אני מרשיע את הנאשם 3 ודן אותו לעונשים הבאים:

1. 200 שעות של"צ בהתאם לתכנית שתוגש על ידי שירות המבחן. ביצוע השל"צ יסתיים בתוך שנה.
2. 3 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך 3 שנים מהיום אם יעבור הנאשם משך תקופה זו עבירת איומים או עבירה של הפרעה לעובד ציבור.

ניתנה והודעה היום, ג' בכסלו התשע"ו, 15/11/2015, במעמד הנוכחים.